

Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten
eerste kamer

Openbare zitting van dinsdag 11 oktober 2022

Dossiernummer TB-0278-2022 - In de zaak van:

Mr. X, advocaat
in persoon verschijnend
bijgestaan door zijn raadsman mr. Y, advocaat

wijst de Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten de volgende beslissing:

1.

De raad van de Orde van advocaten bij de balie te Gent, zetelend zoals in tucht, heeft op 19 april 2022 unaniem beslist (onder referentie stafhouder GEN/20-21/0036/ZT) dat mr. X met onmiddellijke ingang moet worden weggelaten van de lijst van de stagemeeesters onder de volgende beoordeling:

De wetgever heeft in art. 455 Ger.W. uitdrukkelijk bepaald dat het aan de Raad van de Orde is "om de eer van de Orde van advocaten op te houden en de beginselen van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid die aan het beroep ten grondslag liggen en een behoorlijke beroepsuitoefening moeten waarborgen, te handhaven;"

Vanuit deze verplichting die haar werd opgelegd heeft de Raad kennis genomen van het aanvullend advies van de Stagecommissie van 2 februari 2022 waarin zij haar negatief advies nopens de patroonwaardigheid van Mr. X handhaaft.

Mr. X beklaagt zich over een groepsdynamiek die zich zou hebben ontwikkeld tussen de verschillende stagiairs die 'gezamenlijk' door de Stafhouder werden gehoord en die aldus de objectieve waarheidsvinding negatief zou hebben beïnvloed. Uit de bij het dossier gevoegde stukken, blijkt zeer duidelijk dat het gevoerde onderzoek zeer grondig zowel à charge als à décharge jegens Mr. X werd gevoerd. Zowel Mr. X als de diverse stagiairs werden gehoord. Mr. A, Mr. B, Mr. C en Mr. D werden inderdaad effectief samen gehoord door de Stafhouder doch de stelling van Mr. X dat deze 4 stagiairs zich voorafgaandelijk aan dit verhoor met elkaar zouden hebben verstaan waarbij er sprake was van een ontegensprekelijke informele groepsdruk, is niet bewezen. Zij verklaren — weliswaar in één gezamenlijk proces-verbaal — doch volledig onafhankelijk van elkaar hetzelfde omtrent het kantoor Z en omtrent de persoon van Mr. X. Bovendien legden de 4 stagiairs elk afzonderlijk een eindverslag neer. Na lezing van deze eindverslagen kan de Raad alleen maar het aanvullend advies van de Stagecommissie beaamen en onderschrijven. De Stagecommissie stelt terecht in haar aanvullend advies dd. 2 februari 2022: "Het door de vier stagiairs op onafhankelijke wijze geschetste beeld is ontluisterend." Één en ander getuigt naar het oordeel van de Raad zeer duidelijk van een algemeen gevoel van malaise dat zich bij de stagiairs heeft genesteld en dat aldus ook zo werd weergegeven in hun verslaggeving.

De Raad gaat niet in op de vraag van Mr. X om over te gaan tot een confrontatie met Mr. E die hij meermaals "een vuige leugenaar" noemt. De Raad acht zich voldoende ingelicht op basis van de bij het dossier gevoegde stukken en de ter zitting gegeven toelichting door Mr. X (inclusief door hem neerlegde conclusie). Mr. X stelt dat zowel de verklaringen van Mr. E als de verklaringen en de eindverslagen van Mr. A, Mr. B, Mr. C en Mr. D niet waarheidsgetrouw zijn, doch de Raad kan alleen maar vaststellen dat de verklaringen van Mr. E en de verklaringen en de eindverslagen van Mr. A, Mr. B, Mr. C en Mr. D gelijklopend m.b.t. de in het aanvullend advies van de Stagecommissie dd. 2 februari 2022 aangehaalde gegevens. Uit niets blijkt dat deze verklaringen leugenachtig zouden zijn. Mr. X insinueert dit wel maar laat na om dit concreet te bewijzen. Daarentegen lichtte Stafhouder Mr. F op de zitting van 14 december 2021 toe dat hij diende vast te stellen dat de eigen verklaringen van Mr. X aangaande zijn beschikbaarheid en de betrokkenheid van Mr. G niet overeenstemden

met de verklaringen van de verschillende medewerkers van het kantoor Z. De Raad is dan ook van oordeel dat een confrontatie met Mr. E geen enkele meerwaarde biedt.

De waarde van het negatief aanvullend advies van de Stagecommissie wordt verder door Mr. X in twijfel getrokken omwille van onverenigbaarheden in hoofde van één of meerdere leden van deze Commissie. Mr. X houdt voor dat hij niet kan nagaan wie er aan de collegiale beraadslaging heeft deelgenomen, zo ook dat Mr. H zich had moeten recuseren omdat hij haar in rechte heeft aangesproken. De Raad kan deze stelling geenszins bijtreden.

Zowel het oorspronkelijk advies van de stagecommissie van 23 december 2020 als het aanvullend advies van 2 februari 2022 werden collegiaal geformuleerd. Wat de samenstelling van de Stagecommissie betreft, kan worden verwezen naar het gepubliceerde organigram van de Orde van advocaten te Gent op de website van Balie Gent. Zodoende kon en kan Mr. X perfect nagaan wie er deel uitmaakt van de collegiaal zetelende commissie. Hieruit blijkt dat Mr. H hier effectief deel van uitmaakt. Evenwel formuleerde Mr. X geen enkel bezwaar, ook niet nadat hij kennis had genomen van de uitspraak zoals in tucht dd. 11 januari 2022 waarbij aan de Stagecommissie, waarvan Mr. H deel uitmaakt, een aanvullend advies was gevraagd. Bovendien maakt Mr. X op geen enkele wijze aannemelijk dat Mr. H niet op onafhankelijk en onpartijdige wijze aan het beraad heeft deelgenomen. Het gegeven dat Mr. X Mr. H in rechte heeft aangesproken, levert naar oordeel van de Raad geen problemen op temeer daar ter zitting is gebleken dat het gaat om een vordering jegens haar in haar hoedanigheid van bewindvoerder. Op geen enkele wijze werden de rechten van verdediging in hoofde van Mr. X geschonden. Zodoende kan de Raad zich wel degelijk op de verstrekte adviezen van de Stagecommissie baseren om tot een beslissing te komen.

De Raad acht zich op basis van alle elementen dan ook voldoende geïnformeerd om tot een beslissing te komen.

Verder haalt Mr. X als argument aan dat er op dit ogenblik lastens hem nog een tuchtonderzoek loopt voor dezelfde feiten. In het kader van dit onderzoek zou Mr. X meerdere stukken hebben voorgelegd die van aard zouden zijn om een meer preciezere en waarheidsgetrouwe weergave van de feiten te kunnen brengen. De Raad heeft geen kennis van dit tuchtonderzoek en is daar trouwens ook niet voor gevat. De Raad dient enkel te oordelen over de patroonwaardigheid van Mr. X en zulks op basis van de stukken van het dossier zoals in tucht. Het dossier zoals in tucht is naar het oordeel van de Raad volledig. Een gebeurlijk afzonderlijk tuchtonderzoek, waar de Raad geen kennis van heeft, staat daar volledig los van. Mr. X blijft ten andere zeer vaag over welke feiten een tuchtonderzoek wordt gevoerd. Er is dan ook geen enkele reden om de resultaten van het tuchtonderzoek waarop Mr. X alludeert af te wachten, dan wel om de tuchtonderzoeker te horen.

Daarenboven is het doel van een procedure zoals in tucht van administratieve aard en kan de Raad zich in haar beslissing slechts richten op het toekomstig goed functioneren van de stagemeester zonder dat zij rekening moet houden met mogelijke deontologische fouten uit het verleden die op een afzonderlijke wijze kunnen worden vervolgd en die mogelijk aanleiding zullen geven tot afzonderlijke tuchtsancties.

De aard van de beide beslissingen is dus verschillend en de ene sluit de andere niet uit. Feiten die kunnen leiden tot de weglating van de lijst van de stagemeesters worden in de context van een procedure zoals in tucht niet beschouwd als "tenlasteleggingen" of als "inbreuken" maar wel als "tekortkomingen". Dit belet niet dat deze tekortkomingen ook inbreuken kunnen uitmaken op de deontologie van de advocaat en later aanleiding kunnen geven tot tuchtsancties.

In ondergeschikte Orde doch alvorens over de grond van de zaak te oordelen vordert Mr. X dat overeenkomstig artikel 30quinquies Codex Deontologie de opname van de lijst van de stagemeester afhankelijk wordt gemaakt van voorwaarden die de raad discretionair zal bepalen met het oog op het garanderen van de kwalitatieve opleiding van de stagiair.

Het staat op basis van de gegevens van het dossier buiten kijf dat Mr. X niet in staat blijkt te zijn om aan stagiairs (één dan wel meerdere) een gedegen opleiding te verschaffen. Het is van essentieel belang dat een stagiair tijdens zijn/haar kan terugvallen op een stagemeester die hem/haar met raad en daad bijstaat, adviseert en hem/haar een opleiding geeft waardoor hij/zij de nodige ervaring kan opdoen om als volwaardig advocaat het beroep te kunnen uitoefenen.

Goed stagemeesterschap wordt gekenmerkt door beschikbaarheid, door persoonlijke begeleiding en opleiding en door een correcte en respectvolle behandeling van de stagiairs.

Uit de verklaringen en de eindverslagen van de stagiairs zo ook uit het aanvullend advies van de Stagecommissie blijkt zeer duidelijk dat Mr. X niet aan deze vereisten voldoet noch voldoende garanties biedt

hieraan in de toekomst te kunnen voldoen. Deze vereisten zijn dermate essentieel dat zij moeten gewaarborgd zijn en blijven.

Mr. X meent in aanmerking te komen om onder niet nader genoemde voorwaarden op de lijst van de stagemeesters te kunnen blijven en hij verwijst daarvoor in zijn conclusie naar zijn bereidwilligheid tot overleg en concertatie over het beleid binnen het kantoor. Daarnaast stelt hij het aantal stagiairs op vrijwillige basis te willen beperken.

De Raad stelt vast dat Mr. X ook in het verleden verklaard heeft het over een andere boeg te zullen gooien en enkel goede bedoelingen te hebben voor de toekomst. De Raad verwijst in dat verband naar het verhoor van Mr. X bij de Stafhouder op 7 oktober 2020.

Op 23 december 2020 was er vervolgens het advies van de Stagecommissie dd. 23 december 2020 waarbij ernstige vragen werden gesteld over de concrete invulling van de stage door de stagemeester binnen het kantoor Z. De Stagecommissie adviseerde toen reeds negatief omtrent de patroonwaardigheid van Mr. X en haalde onder meer de volgende punten aan:

- Stagiairs worden naar eigen zeggen grotendeels aan hun lot overgelaten en worden in eerste instantie door jongere medewerkers opgevolgd in plaats van door de stagemeesters.*
- De stagemeesters zijn niet altijd even makkelijk bereikbaar: zij hebben allen een aanzienlijke of zelfs quasi - voltijdse lesopdracht of andere verplichtingen waardoor zij tijdens de kantooruren niet makkelijk bereikbaar zijn op het kantoor zelf.*
- Vele stagiairs beklagen er zich over geen opbouwende kritiek te krijgen op hun prestaties. Er is sprake van een tekort aan feedback over hun prestaties, al wordt er naar verluidt wel veel tegen hen geroepen, in een weinig professionele sfeer.*

Er waren dus ernstige bezorgdheden maar toen oordeelde stafhouder Mr. F dat Mr. X een kans moest krijgen om te tonen dat hij het effectief anders en beter zou aanpakken dan in het verleden.

Op een bepaald ogenblik ontving het kabinet van de stafhouder een gewijzigde stageovereenkomst waarbij de beschikbaarheid van Mr. E van 100 % werd herleid naar 80 %, evenals de minimum vergoeding die eveneens werd herleid naar 80 % (stuk 7).

Stafhouder Mr. F heeft toen zowel Mr. X als Mr. E uitgenodigd om hen te horen. In dit gesprek dat plaats vond in januari 2021 werd bevestigd door hen beiden dat die wijziging in de stageovereenkomst met de werkelijkheid overeenstemde.

Op 3 augustus 2021 verklaarde Mr. E echter iets anders. Stafhouder Mr. F citeert uit stuk 8 (pv van verhoor van Mr. E dd. 03 augustus 2021):

"De wijziging van mijn contract van 100 % naar 80 % was niet ondersteund door de werkelijke gang van zaken. In werkelijkheid bleef ik 100 % actief.

(...)

Ik ben betaald voor mijn prestaties tot en met juni 2021, nadat ik hiervoor heb moeten bellen met G. Behalve dan voor de 20 % die ik zogezegd volgens contract niet zou gepresteerd hebben maar in werkelijkheid zeer zeker wel."

Deze informatie is manifest in strijd met de verklaring van Mr. X voordien.

Nadien wordt stafhouder Mr. F ook nog gecontacteerd door Mr. A, Mr. B en Mr. C die hun bevindingen schetsen op 14 september 2021 (zie stuk 9).

Vervolgens wordt Mr. X geïnterpelleerd op 21 september 2021 (stuk 10).

Op 18 oktober 2021 komen Mr. A, Mr. B, Mr. C en Mr. D echter opnieuw bij stafhouder Mr. F.

Stafhouder Mr. F citeerde op de zitting dd. 14 december 2021 uit de schriftelijke weerslag van dit gesprek op zijn kabinet dd. 18 oktober 2021 (stuk 11):

"De psychische druk is zeer hoog en voor sommigen bovenmatig. Het woord 'paniekaanvallen' wordt gebruikt. (...)

Zij voelen zich op kantoor aan hun lot overgelaten. Eén van hen geeft als voorbeeld dat zij als eerstejaarsstagiair de volle verantwoordelijkheid draagt voor een dossier met als inzet 1.500.000,00 EUR. Een andere zegt ronduit getraumatiseerd te zijn door zonder voldoende opleiding en voorbereiding naar zittingen

*te moeten gaan om daar de scherpe kritieken van de rechtbank te moeten doorstaan zonder zich voldoende geruggesteund en gewapend te voelen in het dossier.
Er is ook een meer dan abnormale druk. De stagiairs voelen zich tegen elkaar uitgespeeld."*

Hieruit blijkt naar het oordeel van de Raad dat Mr. X het niet over een andere boeg heeft gegoooid zoals hij nochtans in oktober 2020 had beloofd.

Ook de 4 eindverslagen van de betrokken stagiairs spreken boekdelen en tonen aan dat er van beterschap geen sprake is (stukken 16, 17, 18 en 19): 2 van de 4 stagiairs zijn intussen weg van de balie.

Gelet op het voorgaande gaat de Raad dan ook niet in op de ondergeschikte vraag om aan het stagemeesterschap van Mr. X voorwaarden te koppelen aangezien Mr. X meermaals de kans heeft gekregen "het over een andere boeg te gooien" doch dit niet heeft gedaan.

De eindverslagen van Mr. A, Mr. B, Mr. C en Mr. D schetsen een ontluisterend beeld en de Raad ziet geen enkele reden om aan de waarachtigheid van deze verklaringen te twijfelen.

De Stagecommissie stelt terecht in haar aanvullend advies dat de in de 4 voorliggende verslagen geschetste praktijken niet kunnen getolereerd worden.

De Raad is van oordeel dat toekomstige stagiairs tegen dergelijke praktijken moeten worden beschermd hetgeen volgens de Raad alleen maar mogelijk is door Mr. X niet langer toe te laten als stagemeester, ook niet onder bepaalde voorwaarden.

Mr. X slaagt er niet in om met goed gevolg elementen aan te brengen die de adviezen van de Stagecommissie kunnen weerleggen. Zelfs wanneer hij zou kunnen verwijzen naar een palmares bij vroegere stagiairs - palmares dat in ieder geval niet blijkt uit de voorliggende stukken waaronder de adviezen van de Stagecommissie - dan zijn de nu aangehaalde en niet weerlegde feiten niet van die aard om de bezorgdheid van de Raad voor de toekomst weg te nemen."

De bestreden beslissing van 19 april 2022 werd aan mr. X medegedeeld met aangetekende brief van 21 april 2022.

Met aangetekende brief van 3 mei 2022 werd door mr. X hoger beroep ingesteld tegen deze beslissing.

Het hoger beroep van mr. X werd regelmatig naar vorm en termijn ingesteld in de zin van artikel 30quinquies Codex Deontologie voor advocaten en overeenkomstig artikel 432bis Gerechtelijk Wetboek en is ontvankelijk.

Op de terechtzitting van 6 september 2022 is mr. X in persoon verschenen, bijgestaan door mr. Y en werd, na het door de stafhouder balie Gent uitgebracht verslag, gehoord in zijn grieven en middelen van verdediging.

Advocaat-generaal I heeft mondeling advies gegeven ter terechtzitting, waarna mr. X het laatste woord heeft gekregen.

De tuchtraad van beroep heeft kennis genomen van de processtukken en dossierstukken, alsmede van de door mr. X aangebrachte conclusie en stukken, door zijn raadsman neergelegd op de terechtzitting alsook van de stukken neergelegd door de stafhouder balie Gent.

2.

Mr. X beoogt met het hoger beroep dat de bestreden beslissing van 19 april 2022 wordt te niet gedaan en opnieuw wijzende, in hoofdorde, dat hij opgenomen zou worden gelaten op de lijst van de stagemeesters, in ondergeschikte orde, dat de toelating zou worden verbonden aan

voorwaarden zoals door hem in beroepsconclusie omschreven (*"zijn bereidwilligheid tot overleg en concertatie over het beleid binnen het kantoor; daarnaast zijn bereidheid het aantal stagiairs op vrijwillige basis te willen beperken"*) of minstens voorwaarden die deze tuchtraad van beroep voor advocaten meer aangewezen zou vinden.

3.

Mr. X beweert in beroep dat in de bestreden beslissing zou zijn geoordeeld op *onvolledige en gebrekkige waarheidsvinding*, nu hij pas sedert de overname van de aandelen en de cliënten van het kantoor Z in juni 2020 daarover zeggenschap heeft gehad.

Elementen en gegevens die werden verzameld over de stagiairs J en K, die klachten hebben geuit over hun stage-activiteiten bij het kantoor Z, kunnen volgens mr. X niet tegen hem worden ingeroepen en gebruikt, nu deze feiten dateren uit de tijd toen het kantoor Z werd gerund door toenmalig advocaat G.

Mr. X deelt mede dat hij trouwens geen enkele stageverantwoordelijkheid over deze (kandidaat-)stagiairs zou hebben gehad, van wie hij op geen enkel ogenblik de patroon zou zijn geweest.

Mr. X meent dat de bestreden beslissing zeer sterk zou zijn beïnvloed door wat zich in de periode vóór de aandelenoverdracht aan hem heeft afgespeeld, terwijl volgens hem de vraag naar zijn patroonwaardigheid uiteraard onderzocht moet worden in het raam van de actuele situatie.

Mr. X ontkent niet dat zich onder het beleid van de toenmalige advocaat G problemen hebben voorgedaan en dat ook hij daarmee werd geconfronteerd en dat hij misschien wel meer had kunnen doen om op meer krachtdadige wijze tegen sommige toestanden op te komen, doch meent dat alles dient te worden gesitueerd binnen het toenmalig kader dat aan hem helaas niet veel mogelijkheden tot interfereren zou hebben geboden en dat niet tegen hem zou mogen worden gebruikt en zeker niet zou mogen gelden als een soort van beladen strafregister waarvan hij zich niet kan zuiveren.

Wat de stagiairs betreft waar mr. X wèl verantwoordelijkheden als patroon over heeft gehad, meent hij dat de bestreden beslissing zich zou hebben vergenoegd met het aanvaarden van wat deze stagiairs ter gelegenheid van hun verhoren bij de stafhouder hebben verkondigd, waarvan volgens hem een regelrecht zwart-wit-verhaal werd gemaakt waarin zijn uitleg als bijna lachwekkend ongeloofwaardig werd afgedaan, terwijl volgens hem de woorden van de stagiairs zonder enige nuance als een concordante weergave van de waarheid werden aanvaard.

Nochtans kan volgens mr. X niet er aan worden voorbijgegaan (*) dat sommige verklaringen van deze stagiairs volgens hem allermindst concordant zouden zijn, (*) dat de wijze waarop de stagiairs werden verhoord volgens hem een aanfluiting zou zijn van een objectieve en onbevooroordeelde waarheidsvinding, (*) dat heel wat feiten de raad blijven beroeren en diens besluitvorming beïnvloeden, hoewel volgens hem de bewijzen voorliggen dat ze volstrekt fout zijn (onvoldoende betaling van de stagiairs, 'economisch model', onbereikbaarheid van de patroons, 'uitbuiting' van de stagiairs, e.d.m.).

Mr. X meent dit te kunnen toelichten met volgende voorbeelden uit de motivering van de bestreden beslissing:

- In de bestreden beslissing staat volgens hem vrijwel niets te lezen over het ongeval, overkomen aan mr. L en zeker niet over het feit dat hijzelf als gevolg daarvan noodgedwongen verplicht zou zijn geweest om ter hulp te snellen, wat uiteraard geen evidentie zou zijn geweest en volgens hem niet te ontkennen tot moeilijkheden aanleiding zou hebben gegeven, dit des te meer, nu dit probleem zich zou hebben gesteld toen hij nog maar pas de aandelen van Z had overgenomen en dus heel wat zaken tegelijk te "runnen" zou hebben gehad.
- Hoewel de stagecommissie volgens hem er van uitgaat dat hij ingevolge zijn activiteiten in het hoger onderwijs (volgens hem onterecht omschreven als voltijds nu hij slechts een 75 %-opdracht heeft) onvoldoende tijd kon/kan vrijmaken voor de begeleiding en opleiding van de stagiairs, staat volgens hem bijvoorbeeld in het eindverslag van stagiair D toch te lezen: *"Ik heb in juli 2020 een onbezoldigde zomerstage gedaan bij Z (...). Toen was meester X zeer vaak fysiek aanwezig op kantoor om dossiers met mij te bespreken en om mij te begeleiden bij het opstellen van conclusies en verzoekschriften. Wanneer ik daadwerkelijk als stagiair ben begonnen bij Z was meester X dagelijks beschikbaar voor het bespreken van dossiers. Ik mocht hem ook steeds bellen wanneer ik vragen had. Doorgaans was hij tussen en na zijn lessen aan de [...] beschikbaar (...). Meester X was de enige tableau-advocaat binnen Z aangezien meester L nooit aanwezig was. Meester X stond dus alleen in voor de opleiding van 6 stagiair(e)s: meester C, meester B, meester A, meester E, meester M en ikzelf. Aangezien meester X een voltijdse lesopdracht heeft aan de [...] en daarnaast nog bemiddelingsopleidingen geeft, was het voor hem onmogelijk om 6 stagiairs kwalitatief op te leiden. Binnen de tijd die meester X had, deed hij wel degelijk zijn uiterste best om onze vragen te beantwoorden en om de dossiers met ons te bespreken, doch dit was gelet op zijn beperkte tijd onmogelijk (...). Elke consultatie, met uitzondering van de consultaties die ik in het kader van de verplichte tweedelijnsbijstand diende uit te voeren, werd steeds samen met Meester X gedaan.(...)"*
- De klachten, bij de stafhouder uitgebracht door de stagiairs van het kantoor Z, vindt men volgens hem terug in een summier verslag van 18 oktober 2021 waarbij de 4 klagers, van zodra ze de uitnodiging van de stafhouder hadden ontvangen, volgens hem uiteraard met mekaar gecommuniceerd hebben en op mekaar afgestemd hebben wat ze tijdens het gesprek met de stafhouder zouden verklaren. Dat zou volgens hem niet kunnen worden vermeden, maar de objectiviteit en de neutraliteit waarmee het onderzoek door de stafhouder had moeten zijn gevoerd, werden volgens hem op ingrijpende wijze de kop ingedrukt doordat de 4 stagiairs samen zijn verhoord. Het verslag citeert volgens hem zelfs niet eens de woorden en gezegden van die 4 stagiairs doch bevat alleen maar een 'weergave' van wat zij allemaal samen zouden hebben gezegd en besluit volgens hem met een toch wel zeer verregaande beschouwing *"G is nog vaak aanwezig op kantoor en wordt door de jonge mensen nog meer geapprecieerd dan X. Hij geeft immers blijk van een zekere bezorgdheid en doet zijn best om hen iets bij te leren"*. Volgens mr. X zou het een onopgelost raadsel hoe dit te rijmen valt met wat hierboven werd geciteerd uit het stageverslag van D, terwijl volgens hem in de bestreden beslissing geen aandacht werd besteed aan deze (en nog andere) inconsequenties in de verklaringen en verslagen van de stagiairs, deze kritiek niet eens zou zijn beantwoord en zelfs stellende dat *"in de eindverslagen van Mr. D, C, B en A een zeer negatief beeld werd opgehangen over de manier waarop mr. X zijn verplichtingen als stagemeester heeft vervuld"* de voormelde passages uit het verslag/D gewoonweg onder de mat zouden zijn geveegd.

- Waar volgens hem de bestreden beslissing het als bewezen acht dat hij zijn stagiairs onregelmatig en onvolledig heeft betaald (hoewel hij alle betaalbewijzen heeft voorgelegd, waaruit blijkt dat deze affirmatie helemaal niet correct is), dat de kantoormanager zich op vernederende wijze heeft gedragen waarop hij haar onvoldoende heeft aangesproken, en tussen de regels te verstaan geeft dat ook de kwestie E een bevestiging is van het feit dat hij zich niet hield aan de financiële afspraken met de stagiairs, worden door mr. X al deze aantijgingen met klem betwist en in zijn verklaringen ten overstaan van de stafhouder weerlegd alsook te gepasten tijde ter sprake gebracht naar aanleiding van de tuchtzaak die inmiddels tegen hem werd opgestart, wat volgens hem de raad bij het nemen van de bestreden beslissing niet (minstens) heeft aangezet tot de grootste omzichtigheid doch desalniettemin toch verantwoordelijk wordt geacht voor deze vermeende tekortkomingen, waarbij zijn verklaringen kennelijk niet ernstig werden genomen, terwijl de woorden van de stagiairs zonder enige vorm van kritisch onderzoek zondermeer voor waar werden aangenomen.
- Volgens mr. X is het meest grievend de affirmatie in de bestreden beslissing dat hij de kansen die hem door het genuanceerde advies van de stagecommissie van 23 december 2020 werden gegeven, niet zou hebben gegrepen, waardoor volgens hem de realiteit niet onder ogen zou worden gezien, terwijl door mr. X wordt herhaald dat hij het kantoor inmiddels heeft verhuisd, dat hij uiteindelijk na diverse andere contacten met eventuele kandidaat-kantoorgenoten mr. N bereid heeft gevonden om zich bij het kantoor te voegen en dat hijzelf tegenover de stafhouder op 21 september 2021 de verbintenis heeft opgenomen, zowel in eigen naam als voor mr. N, om de eerstkomende 3 jaren niet meer dan elk 2 stagiairs onder hun hoede te nemen.

4.

Mr. X kan in deze beweringen niet worden gevolgd.

Deze beweringen doen immers op geen enkele wijze afbreuk aan noch weerleggen of ontkrachten de voormelde omstandig gefundeerde motieven en beslissing van de raad.

Dat mr. X geen stageverantwoordelijkheid zou hebben gehad over de door hem thans genoemde stagiairs J en K en dat hij in het kantoor Z geen mogelijkheden zou hebben gehad om desbetreffende te interfereren is, voor zover juist en aannemelijk, in deze naast de kwestie en niet dienend, nu de bestreden beslissing niet op deze gegevens is gesteund en/of gemotiveerd, doch wel op de voormelde en duidelijk overwogen meerdere bevindingen vanwege de stafhouder in de periode september/oktober 2021 aangaande de genaamde stagiairs D, C, B en A (dossier/stafhouder, stukken 9-10-11-12) en hun onderscheiden eindverslagen, zijnde volledig onafhankelijk van elkaar opgesteld (dossier/stafhouder, stukken 16-17-18-19), die een zeer negatief beeld vertonen over de manier waarop mr. X zijn verplichtingen als stagemeester heeft vervuld en waaruit onmiskenbaar en niet tegengesproken blijkt dat hij de situatie met betrekking tot de stagiairs op het door hem sedert 1 juli 2020 overgenomen kantoor Z niet had geremedieerd, wat hij nochtans onbetwist al 1 jaar eerder had beloofd ten aanzien van de stafhouder naar aanleiding van diens horen op 7 oktober 2020 desbetreffende (dossier/stafhouder, stukken 1-2-

10-13). Zelf geeft hij thans desbetreffend in beroepsconclusies in die zin overigens toe dat *"hij misschien wel meer had kunnen doen om op meer krachtdadige wijze tegen sommige toestanden op te komen"*.

Dat de bestreden beslissing zich zou hebben vergenoegd met een zwart-wit verhaal vanwege de stafhouder waarbij enkel de woorden van de genoemde stagiairs zonder enige nuance als een concordante weergave van de waarheid zouden zijn aanvaard (sic) is volkomen onjuist.

Immers, zoals hiervoor overwogen steunt de bestreden beslissing zich op en wordt deze gemotiveerd met de voormelde formele processen-verbaal vanwege de stafhouder desbetreffende en de door de genoemde stagiairs formeel ingediende eindverslagen van hun stage, geheel van stukken die bij ontstentenis van enige vastgestelde valsheid ten volle bewijsrechtelijk gelden.

Het is niet aannemelijk en mr. X bewijst trouwens op geen enkele wijze dat de stafhouder en/of de genoemde stagiairs feiten of bevindingen desbetreffende zouden fout en/of verdraaid hebben verwoord of gerapporteerd, laat staan op enige wijze valselijk zouden hebben gehandeld.

Nergens blijkt daarbij enig gebrek aan *"objectieve en onbevooroordeelde waarheidsvinding"* (sic) in hoofde van de stafhouder omdat de genoemde stagiairs samen werden gehoord, waarvan hij verslagen heeft opgesteld op 14 september 2021 en op 18 oktober 2021 (dossier/stafhouder, stukken 9-11).

Integendeel, deze zoals hoger al overwogen bewijsrechtelijk ten volle geldende verslagen vanwege de stafhouder werden niet alleen telkens gevolgd met het omstandig horen van mr. X desbetreffende, nl. op 21 september 2021 resp. 2 november 2021 (dossier/stafhouder, stukken 10-13) doch ook met de individuele eindverslagen van de betreffende stagiairs zelf en waaruit zeer duidelijk blijkt en dat mr. X niet voldoet aan de essentiële vereisten van goed stagemeeesterschap (gekenmerkt zijnde door beschikbaarheid, door persoonlijke begeleiding en opleiding en door een correcte en respectvolle behandeling van de stagiairs) noch voldoende garanties biedt hieraan in de toekomst te kunnen voldoen.

Ook de bewering dat sommige verklaringen allerm minst concordant zouden zijn en volstrekt fout zouden zijn faalt volkomen.

Uit alle – gelijklopende – verklaringen blijkt het voormeld niet voldoen door mr. X aan de essentiële vereisten van goed stagemeeesterschap en diens onvoldoende garanties daaraan te kunnen voldoen in de toekomst, ook en uitdrukkelijk in het eindverslag van D, dat verkeerdelijk slechts heel gedeeltelijk in beroepsconclusies door mr. X wordt geciteerd (zie hoger).

Er is hier kennelijk geenszins sprake van enige discordantie doch wel van een in haar geheel te lezen en te begrijpen genuanceerde en consistente verklaring vanwege de genoemde stagiair D, zie heel duidelijk en omstandig in haar verslag vanaf punt 2.1.6, i.h.b. punt 2.2.8 (dossier/stafhouder, stuk 16):

Heeft u conflicten (gehad) met uw stagemeeester i.v.m. de zienswijze waarop de stage zou moeten worden georganiseerd of zou moeten worden volbracht?

Ja.

Ik heb Meester X meermaals aangesproken over het feit dat ik vond dat de opleiding onvoldoende kwalitatief was. Meester X was geenszins op de hoogte waarover mijn dossiers gingen waardoor hij ook niet kwalitatief inhoudelijk mee kon denken wanneer ik een strategie met hem wilde bespreken. Ik moest dus elke stap in mijn dossier zelf uitzoeken en hopen dat ik geen al te grote fouten maakte of dingen over het hoofd zag. Uiteindelijk leerde ik meer uit het lezen van de conclusies van de tegenpartij en het lezen van het vonnis van de rechtbank, dan van mijn stagemeester. Ik heb wel een keer een opleiding mogen volgen die Z dan voor mij heeft betaald.

Ik mocht echter wel verschillende dossiers behandelen voor de ondernemingen van (voormalig zaakvoerder) prof. dr. G. In de adviezen die ik hiervoor schreef, keek prof. dr. G mijn adviezen na en mocht ik second opinions inwinnen. Van prof. dr. G kreeg ik dan vaak de volle laag, doch heb ik wel zeer veel geleerd van zijn verbeteringen en van de second opinions die ik voor zijn dossiers mocht inwinnen. Dit was echter niet het geval voor het andere cliënteel.

Tevens hebben alle stagiair(e)s Meester X regelmatig aangesproken over het feit dat er op kantoor zeer veel emotionele spelletjes werden gespeeld, voornamelijk aangevoerd door de kantoomanager:

- *Zo was er in mijn eerste maand onvoldoende cashflow om onze erelonen te betalen. Dit werd ons twee werkdagen voor de vervaldatum van onze factuur gemeld door de kantoomanager, waarbij er ons de vraag werd gesteld of ze ons in schijven mochten betalen. Ik heb dit geweigerd aangezien ik zelf mijn huur, autolening, enzovoort diende te betalen. Aangezien ik weigerde om in schijven betaald te worden, werd er aan de andere stagiaires gemeld (door de kantoomanager) dat ze mij mochten bedanken omdat ze niet betaald gingen worden;*
- *In andere maanden, wanneer er nog steeds een cashflowprobleem was, werden wij betaald in volgorde van appreciatie. Er werden dan in casu al drie van de zes stagiaires betaald, en de drie anderen moesten dan nog een week wachten. De drie stagiaires die eerst betaald werden, kregen dan van de kantoomanager de volgorde te horen waarin ze waren betaald (dit was dan de volgorde van appreciatie), en mochten aan de drie laatsten nog niet melden dat ze al betaald waren;*
- *In nagenoeg alle andere maanden was er eveneens een probleem met de cashflow, waarvoor wij verantwoordelijk werden gesteld. Wanneer we 's ochtends op kantoor aankwamen, werden we dan ook bij de kantoomanager geroepen en werd er ons gemeld dat we (opnieuw) niet op tijd betaald gingen kunnen worden aangezien het cliënteel niet betaalde. Het voorgaande was dan onze schuld aangezien wij strenger moesten zijn voor ons cliënteel en sneller onze provisies moesten vragen. Het innen van provisies was echter geenszins onze taak, doch werden wij verantwoordelijk geacht wanneer dit niet gebeurde;*
- *Wanneer er problemen waren binnen Z BV (van welke aard dan ook: financieel, met de Orde, problemen tussen prof. dr. G en Meester X) werd dit doorgaans altijd naar de stagiair(e)s gecommuniceerd door de kantoomanager. Dit zorgde voor veel onrust bij de stagiair(e)s. Wanneer hier dan over werd gepraat onder de stagiair(e)s, kreeg ik van Meester X vaak het verwijt dat IK de onruststoker was en dat ik de andere stagiair(e)s manipuleerde;*
- *Een medestagiaire van mij, Meester B, werd door de kantoomanager vaak te dom genoemd om bepaalde dossiers te behandelen. Meester X wees dan een dossier toe aan Meester B, zij las zich hierin in, en een paar dagen later (nog voor ze enige actie had ondernomen), werd het haar terug afgepakt door de kantoomanager omdat ze te dom zou zijn voor het dossier. Ik kreeg het dossier dan toegewezen, hetgeen logischerwijs wrevel opleverde tussen mij en Meester B. Ik wil hierbij wel benadrukken dat Meester X nooit heeft gezegd dat Meester B te dom zou zijn geweest, dit was voornamelijk onze kantoomanager.*

Omtrent al deze voorgaanden heeft Meester X, bij mijn weten, nooit iets gedaan om zijn kantoomanager hiervoor terecht te wijzen teneinde de rust op kantoor te doen wederkeren.

Omtrent de betalingsproblemen dien ik er wel op te wijzen dat ik uiteindelijk meestal wel op tijd betaald ben geweest (in tegenstelling tot andere stagiair(e)s). Dit is evenwel louter en alleen omdat ik hoger dan die andere stagiair(e)s in de ranking stond of omdat ik er het meest een probleem van maakte wanneer ik niet tijdig betaald zou worden. Dit doet echter geen afbreuk aan de stress die hiermee gepaard ging en het feit dat het gewoon niet normaal is dat je maandelijks moet smeken om tijdig betaald te worden.

In vakantieperiodes stelden wij zelf een lijst op van onze op te volgen dossiers. Wij dienden dan onder de stagiaires te verdelen wie wat zou opvolgen. Wij deden dit allemaal op eigen initiatief omdat onze dossiers anders niet opgevolgd zouden worden. Hierbij had ik vaak het gevoel dat ik niet op Meester X kon rekenen aangezien hij gewoonweg niet wist waarmee ik bezig was in mijn dossiers. Wanneer ik Meester X hierover aansprak, dan trok hij dit in het belachelijke en kreeg ik een week lang te horen wanneer hij toekwam: "hier is de slechtste patroon van België".

Ik ben tegen het einde van mijn stage bij Z naar de dokter moeten gaan omdat ik er emotioneel compleet onderdoor zat. Hierbij zijn het voornamelijk mijn vriendinnen en ouders die mij hebben verplicht om een dokter op te zoeken aangezien zij zagen dat het echt niet goed met me ging. Ook Meester X heeft me op een vrijdagavond bij hem geroepen en heeft voorgesteld dat ik een tijd thuisbleef aangezien ik letterlijk fysiek ziek werd door de emotionele stress. Meester X is hier steeds zeer begripvol rond geweest en heeft me op geen enkel moment doorgestoken dat ik thuisbleef. De oorzaak van mijn ziekte, de emotionele stress binnen Z, werd echter niet aangepakt tijdens mijn afwezigheid.

Op menselijk vlak, kan ik niet veel slechts zeggen over Meester X. Hij is steeds zeer opbouwend in zijn kritiek en probeert alles met de glimlach en in goede verstandhouding op te lossen. Ik vind het dan ook zeer moeilijk om dit alles op papier te zetten aangezien ik Meester X als mens wel degelijk apprecieer.

Evenwel vind ik dat Meester X als zaakvoerder en als verantwoordelijke voor een stagiaire onvoldoende heeft gedaan om mij de advocatuur beter te leren kennen en mij liefde voor het vak te doen krijgen. Ook mijn opleiding door hem was ondermaats. Daarbij denk ik ook dat Meester X te veel heeft vertrouwd op een kantoormanager die in geen enkel opzicht capabel was om haar functie uit te oefenen waarbij hij bovendien veel te weinig aanwezig was op kantoor om te zien wat er speelde in zijn kantoor. Het is pas naar het einde toe dat Meester X, onder druk van de Stafhouder, hulp heeft gezocht door een nieuwe senior aan te werven (Meester N, in mijn ogen een zeer capabele potentiële stagemeeester).

Ik heb het gevoel dat Meester X pas onder druk van de Stafhouder heeft willen inzien wat de opleidingsnoden van zijn stagiair(e)s waren en dus pas na een jaar actie heeft ondernomen om ons van een gedegen opleiding te voorzien. Doch is meester N (naar zijn eigen zeggen) enkel gespecialiseerd in het personen- en familierecht en het strafrecht, waardoor de stagiair(e)s die arbeidsrechtelijke (ikzelf) of RIZIV-dossiers behandelden, met hem nog niet geholpen waren.

Tevergeefs wordt door mr. X in beroep opgeworpen dat in de kwestieuze verklaringen bewijzen zouden voorliggen dat er geen tekortkomingen in zijn hoofd (onvoldoende betaling van de stagiairs, 'economisch model', onbereikbaarheid van de patroons, 'uitbuiting' van de stagiairs, e.d.m.) zouden zijn.

Immers, mr. X verliest hierbij uit het oog dat in deze geen gebeurlijke tekortkomingen in zijn hoofd op zich worden beoordeeld doch wel diens al dan niet voldoen aan de essentiële vereisten van goed stagemeeesterschap en diens al dan niet voldoende garanties daaraan te kunnen voldoen in de toekomst, wat hier op basis van de voormelde gegevens in beide aspecten kennelijk niet aannemelijk voorkomt.

Dat mr. X kort na de overname van de aandelen van het kantoor Z moeilijkheden zou hebben ondervonden door het ongeval overkomen aan zijn kantoorgenoot mr. L en daardoor heel wat zaken tegelijk te "runnen" zou hebben gehad, voor zover juist en aannemelijk, kan onmogelijk iets ontnemen aan het voorgaande, laat staan enige verschoning bieden voor de voormelde meerdere bevindingen vanwege de stafhouder in de periode september/oktober 2021 aangaande de genaamde stagiairs D, C, B en A (dossier/stafhouder, stukken 9-10-11-12) en hun onderscheiden eindverslagen, zijnde volledig onafhankelijk van elkaar opgesteld (dossier/stafhouder, stukken 16-17-18-19), die allen een zeer negatief beeld vertonen over de manier waarop mr. X zijn verplichtingen als stagemeester heeft vervuld en waaruit onmiskenbaar en niet tegengesproken blijkt dat hij de situatie met betrekking tot de stagiairs op het door hem sedert 1 juli 2020 overgenomen kantoor Z niet had geremedieerd, wat hij nochtans onbetwist al 1 jaar eerder had beloofd ten aanzien van de stafhouder naar aanleiding van diens horen op 7 oktober 2020 desbetreffende (dossier/stafhouder, stukken 1-2-10-13) en waarover hij zelf thans desbetreffend in beroepsconclusies in die zin overigens toegeeft dat *"hij misschien wel meer had kunnen doen om op meer krachtdadige wijze tegen sommige toestanden op te komen"*.

Hetzelfde geldt wat betreft de herhaalde verwijzing naar het beweerdelijk vervoegen door mr. N van het inmiddels verhuisde kantoor en de beweerde verbintenis om de eerstkomende 3 jaren niet meer dan elk 2 stagiairs onder hun hoede te nemen, waarmee mr. X evenwel niet bewijst noch aannemelijk maakt dat hij de situatie met betrekking tot de stagiairs op het door hem sedert 1 juli 2020 overgenomen kantoor Z effectief wél zou hebben geremedieerd, zoals al beloofd ten aanzien van de stafhouder naar aanleiding van diens horen op 7 oktober 2020 en waarbij hoe dan ook steeds de vraag blijft wat en in welke mate één en ander specifiek in zijn hoofd zou veranderen of verbeteren desbetreffende, wat hij evenmin op enige wijze aantoont of aannemelijk maakt. De bezorgdheid en vrees blijft steeds dat in het voorstel van mr. X het verder toestaan van hybride stagemeesterschappen ook verder tot misbruiken zou kunnen leiden waardoor de gedegen opleiding van de stagiairs in het gedrang zou komen en tevens opnieuw aanleiding zou kunnen geven tot onduidelijkheid en discussies waarvan de stagiairs opnieuw het slachtoffer dreigen te worden, wat (weliswaar binnen de onderhavige marginale toetsing in deze) ten volle kan worden gedeeld door de tuchtraad van beroep.

Het hoger beroep faalt aldus wat dit onderdeel betreft.

5.

Mr. X beweert vervolgens in beroep dat in de bestreden beslissing zou zijn geoordeeld op basis van *betwistbaar tot stand gekomen adviezen van de stagecommissie*.

Bij herhaling wordt door mr. X in beroep aangevoerd dat zijn rechten van verdediging zouden zijn geschonden omwille van het feit dat uit de redactie van de adviezen d.d. 23 december 2020 en 2 februari 2022 van de stagecommissie niet kan worden afgeleid wie aan de collegiale beraadslaging van deze commissie heeft deelgenomen, terwijl volgens hem één van de vaste leden van deze stagecommissie, mr. H door hem genoemd, omwille van een onverenigbaarheid (een door hem nader uiteengezette betwisting en opvolging eind 2020 – begin 2021 ter zake een bewindvoering voor de vrederechter van het kanton [...] zie diens voorgebracht stukken 2-4) zich had moeten recuseren, wat hij aldus beweerdelijk niet zou kunnen nagaan en waardoor volgens hem er hier

een fundamenteel probleem zou rijzen betreffende de verplichte onafhankelijke en onpartijdige deelname aan de beraadslaging ter zake door het genoemde lid van de stagecommissie.

6.

Mr. X kan hierin geenszins worden gevolgd.

Door mr. X wordt onterecht gewag gemaakt van een verplichting tot recuseren in hoofde van de leden van de betreffende stagecommissie.

De oprichting, specifieke bevoegdheden en samenstelling van de betreffende (louter adviserende) stagecommissie is reglementair geregeld en georganiseerd door de raad van de Orde van advocaten bij de balie te Gent d.m.v. een stagereglement en wordt op de daartoe geëigende wijze (middels publicatie van het tableau en het organigram op de website van Balie Gent) gecommuniceerd aan alle leden van deze orde, waaronder mr. X, die aldus onbetwistbaar daarvan ten volle kennis heeft.

De leden van de betreffende stagecommissie zetelen ingevolge hun specifieke aanwijzing door de raad van de Orde, niet als vertegenwoordigers van de Orde, maar in hun persoonlijke hoedanigheid.

Elk aldus aangewezen lid van de betreffende stagecommissie oordeelt dan ook steeds zelf en ten volle in eer en geweten of hij/zij onpartijdig in deze (louter adviserende) commissie kan zetelen.

De vereiste *onpartijdigheid* vertoont een dubbel aspect. Het subjectief aspect houdt verband met het persoonlijk gedrag van een betrokkene. Bij het objectief aspect gaat het erom of er, onafhankelijk van dit persoonlijk gedrag, verifieerbare gegevens zijn die een schijn van verdenking kunnen wettigen. Doorslaggevend daarbij is of de vrees voor een gebrek aan onpartijdigheid als objectief verantwoord kan worden beschouwd.

Opdat het gebrek aan onpartijdigheid effectief tot nietigverklaring kan leiden, is wel vereist dat het redelijkerwijze geacht kan worden van invloed te zijn geweest op het bestreden advies.

Volgens de algemene beginselen van behoorlijk bestuur geldt het onpartijdigheidsbeginsel ook voor adviesorganen, zoals in deze.

De opdracht van de stagecommissie als deskundig adviesorgaan en eerste beoordelaar van de titels en verdiensten van de kandidaten zou in het gedrang komen, indien zij of een of meer van haar leden die opdracht niet met voldoende onpartijdigheid zouden vervullen.

De uitoefening van haar adviestaak veronderstelt dat zij zich als collegiaal orgaan op een onpartijdige wijze opstelt.

Uit het niet-bindend karakter van het advies kan niet worden afgeleid dat haar onpartijdigheid niet van belang zou zijn voor de opdracht die de raad van de Orde haar heeft opgedragen. De vrijheid die de raad van de Orde heeft om af te wijken van een advies van de stagecommissie hangt integendeel samen met de onpartijdigheid van de stagecommissie als deskundig adviesorgaan.

De toepassing van dit alles mag evenwel het nemen van een passende beslissing niet onmogelijk maken, met name door te beletten dat de raad van de Orde zijn bevoegdheden uitoefent.

Wanneer na klacht blijkt dat de vrees voor een gebrek aan onpartijdigheid als objectief verantwoord kan worden beschouwd en aldus het betreffende lid zich had moeten onthouden van zitting in de stagecommissie, tast dit de wettigheid van het advies van de adviescommissie aan.

De onwettigheid van een niet-bindend advies tast daarentegen de eindbeslissing niet aan indien wordt aangetoond dat dit advies de beslissing niet heeft beïnvloed.

Door mr. X worden geen precieze feiten of concrete aanwijzingen bijgebracht die aannemelijk maken of aantonen dat de vermeende partijdigheid van enig lid de hele adviserende adviescommissie zou hebben kunnen beïnvloeden, laat staan bij uitbreiding de beslissende raad van de Orde.

Waar door mr. X geen klacht werd ingediend tegen enig lid van de betreffende stagecommissie, ook niet nadat hij kennis had genomen van de (niet beroepen) tussenbeslissing zoals in tucht d.d. 11 januari 2022 waarbij aan de stagecommissie een aanvullend advies werd gevraagd (dossier/stafhouder, stuk 21), wordt aldus door hem aanvaard en moet naar recht worden aangenomen dat deze leden – dus ook het thans door hem genoemde lid mr. H – op een onpartijdige wijze hebben deelgenomen aan het onderhavige advies, waarop mr. X dan ook thans niet meer kan terugkomen.

Uit het gebeurlijk gegeven op zich dat mr. X anno 2020-21 professioneel al dan niet tegengestelde belangen zou kunnen hebben gehad met het genoemde lid van de betreffende stagecommissie over een gerechtelijk mandaat in het kader van bewindvoering, wat overigens volkomen eigen is aan de beroepsuitoefening als advocaat, kan evident niet worden afgeleid dat deze stagecommissie niet onpartijdig zou hebben kunnen adviseren op 23 december 2020 en 2 februari 2022 (dossier/stafhouder, stukken 6-22), zijnde trouwens telkens collegiaal geformuleerde adviezen.

Waar deze adviezen bovendien volkomen in de lijn liggen van de voormelde meerdere bevindingen vanwege de stafhouder in de periode september/oktober 2021 aangaande de voornoemde stagiairs en hun onderscheiden volledig onafhankelijk van elkaar opgestelde eindverslagen, die allen een zeer negatief beeld vertonen over de manier waarop mr. X zijn verplichtingen als stagemeeester heeft vervuld en waaruit onmiskenbaar en niet tegengesproken blijkt dat hij de situatie met betrekking tot de stagiairs op het door hem sedert 1 juli 2020 overgenomen kantoor Z niet had geredigeerd, is het zonder meer duidelijk dat hier geenszins sprake is geweest van enige partijdigheid of vooroordeel onder invloed van één commissielid, noch bij de adviserende stagecommissie, noch bij de beslissende raad van de Orde, zoals louter beweerd of verondersteld doch door niets bewezen of aangetoond.

Het hoger beroep faalt aldus ook wat dit onderdeel betreft.

7.

Mr. X beweert tenslotte in beroep dat in de bestreden beslissing *disproportioneel* zou zijn geoordeeld, nu hem het recht en de mogelijkheid zou worden ontnomen om het (door hem overgenomen en inmiddels verhuisde) 'nieuwe' kantoor Z op efficiënte wijze uit te bouwen, zoals

beweerdelijk door hem concreet voorgesteld met eerbiediging van de principes die in de beide stageverslagen staan beschreven in de zin van artikel 30quinquies Codex deontologie voor advocaten, maar tegelijk ook met de zorg voor het bestaande cliënteel, dat volgens hem recht heeft op de bijstand van een goed gestructureerd kantoor voor de behartiging van haar belangen en waarmee volgens hem bij de afwegingen in de bestreden beslissing geen rekening zou zijn gehouden.

In beroepsconclusies wordt door mr. X desbetreffend te kennen gegeven dat hij thans zou inzien dat in het intussen gewijzigde tijds kader prioritair moet worden tegemoet gekomen aan de hogere opleidingsverwachtingen van kandidaat-stagiairs en dat zijn kantoororganisatie daaraan ontegensprekelijk moet worden aangepast, zodat hij ten volste bereid zou zijn om zich aan deze of andere door de tuchtraad van beroep aan te wijzen voorwaarden te onderwerpen in de zin van artikel 30quinquies, 3^e lid Codex deontologie voor advocaten en wat volgens hem een beslissing zou uitmaken die tegelijk draagkrachtig is en het resultaat van een correcte afweging van belangen en inschatting van consequenties, zoals volgens hem door de verplicht te hanteren proportionaliteitstoets dient te gebeuren.

8.

Mr. X kan ook in deze beweringen niet worden gevolgd.

Er is geenszins sprake van disproportionaliteit in de door mr. X bedoelde zin.

De beroepen beslissing van de raad om niet in te gaan op de ondergeschikte vraag om aan het stagemeesterschap van mr. X voorwaarden te koppelen doch om hem met onmiddellijk ingang weg te laten van de lijst van de stagemeesters volgt wel overwogen uit de voormelde meerdere bevindingen vanwege de stafhouder in de periode september/oktober 2021 aangaande de genaamde stagiairs D, C, B en A (dossier/stafhouder, stukken 9-10-11-12) en hun onderscheiden eindverslagen, zijnde volledig onafhankelijk van elkaar opgesteld (dossier/stafhouder, stukken 16-17-18-19), die allen een zeer negatief beeld vertonen over de manier waarop mr. X zijn verplichtingen als stagemeester heeft vervuld en waaruit onmiskenbaar en niet tegengesproken blijkt dat hij de situatie met betrekking tot de stagiairs op het door hem sedert 1 juli 2020 overgenomen kantoor Z niet had geremedieerd, wat hij nochtans onbetwist al 1 jaar eerder had beloofd ten aanzien van de stafhouder naar aanleiding van diens horen op 7 oktober 2020 desbetreffende (dossier/stafhouder, stukken 1-2-10-13) en waarover hij zelf thans desbetreffend in beroepsconclusies in die zin overigens toegeeft dat *"hij misschien wel meer had kunnen doen om op meer krachtdadige wijze tegen sommige toestanden op te komen"*.

Waar mr. X, zoals hoger al overwogen, afdoende de kans heeft gekregen *"het over een andere boeg te gooien"* doch dit niet heeft gedaan, blijkt hij onmiskenbaar momenteel niet te voldoen aan de essentiële vereisten van goed stagemeesterschap noch op overtuigende wijze garanties te bieden daaraan te kunnen voldoen in de toekomst.

Integendeel blijft mr. X met de als beweerdelijk concreet voorgestelde voorwaarden van een volgens hem *"goed gestructureerd kantoor"* door het vervoegen door mr. N van het inmiddels verhuisde kantoor Z en de beweerde verbintenis om de eerstkomende 3 jaren niet meer dan elk 2 stagiairs onder hun hoede te nemen, onmiskenbaar steeds vasthouden aan de uitbouw en werking van een advocatenkantoor middels meerdere stagiairs en hybride stagemeesterschappen, wat

zoals hoger al overwogen, verder tot misbruiken zou kunnen leiden waardoor de gedegen opleiding van de stagiairs in het gedrang zou komen en wat tevens opnieuw aanleiding zou kunnen geven tot onduidelijkheid en discussies waarvan de stagiairs opnieuw het slachtoffer dreigen te worden.

Waar precies dit laatste de grote zorg en bekommernis uitmaakt van de stafhouder, de stagecommissie en de raad van de Orde en wat (weliswaar binnen de onderhavige marginale toetsing in deze) ten volle gedeeld kan worden door de tuchtraad van beroep, is het niet toestaan van deze door mr. X beoogde voorwaarden weloverwogen en geenszins disproportioneel.

Mr. X moet inzien en aanvaarden dat de voorgestane uitbouw en werking van een advocatenkantoor middels meerdere stagiairs en hybride stagemeeesterschappen geenszins een *"goed gestructureerd kantoor"*, zoals door hem beweerd, uitmaakt noch kan uitmaken.

Daarbij weze opgemerkt dat, zoals ter zitting bevestigd door de stafhouder, de beroepen beslissing om mr. X met onmiddellijke ingang weg te laten van de lijst van de stagemeeesters genomen wordt omdat hij op dit ogenblik niet voldoet aan de vereisten daartoe en dat niets hem belet passend een wederopname te vragen zodra hij meent wél aan de vereisten te voldoen.

Het hoger beroep faalt aldus ook wat dit onderdeel betreft.

9.

De tuchtraad in beroep zetelend als beroepscollege in een administratieve aangelegenheid dient zich te beperken tot een marginale toetsing.

In het licht daarvan kan enkel op de voorgaande overwegingen aldus worden vastgesteld dat het hoger beroep van mr. X tegen de beslissing van de raad van de Orde van advocaten bij de balie te Gent om hem met onmiddellijk ingang weg te laten van de lijst van de stagemeeesters is af te wijzen als ongegrond.

BESLISSING VAN DE NEDERLANDSTALIGE TUCHTRAAD VAN BEROEP VOOR ADVOCATEN:

De rechtspleging is verlopen in overeenstemming met de wet van 15 juni 1935 op het gebruik van de taal in gerechtszaken.

De tuchtraad van beroep verklaart het hoger beroep van mr. X ontvankelijk doch wijst het af als ongegrond.

Verstaat dat er geen kosten in de zin van artikel 460, laatste lid Gerechtelijk Wetboek zijn te bepalen.

Hebben deelgenomen aan de behandeling en de beraadslaging:

Luc Thabert, voorzitter, en de assessoren mr. Philippe De Jaegere, mr. Luc Savelkoul, mr. Dirk Peeters en mr. Inge Derde

Philippe De Jaegere,

Luc Savelkoul

Dirk Peeters

Inge Derde

Ludwig Evens

Luc Thabert